УДК 002.53/.55

Н.Е. Кунанець, В.В. Пасічник

Національний університет «Львівська політехніка», Львів

КОНСОЛІДАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Становлення та розвиток нової інформаційної галузі – консолідованої інформації – потребує застосування різноманітних технологій пошуку, накопичення, опрацювання та зберігання інформації, у процесі яких актуальним стає питання збереження інформації.

Дослідження цього аспекту консолідованої інформації детально не розглядався жодним дослідником, хоча окремі аспекти консолідованої інформації розглядаються у працях багатьох дослідників. Зокрема, В. Артемьев подає своє трактування поняття «Business Intelligence» [1], Н.І. Борисов аналізує

конкурентну розвідку, як інструмент конкурентної боротьби [2]. М.Ф. Бондаренко, С.І. Маторіним, Є.А. Соловйовою [3] проблема розвитку нової інформаційної галузі досліджується найдетальніше. Г.І. Калитич [4] розглядає особливості створення нового інформаційного продукту.

Ця наукова галузь трактується вітчизняними дослідниками як «конкурентна розвідка», так і «консолідована інформація» із зміщенням певних акцентів в той чи інший бік, хоча на наше глибоке переконання поняття консолідована інформація значно ширше та змістовно насиченіше.

Вважаємо, що поняття «консолідована інформація» охоплює одержані з декількох джерел та системно інтегровані різнотипні інформаційні ресурси, які в сукупності наділені ознаками повноти, цілісності, несуперечності та складають адекватну інформаційну модель проблемної області з метою її аналізу, опрацювання та ефективного використання в процесах підтримки прийняття рішень. Виходячи з цього, поняття «конкурентна розвідка», яке використовується на паритетних засадах деякими дослідниками, все ж є одним з аспектів цілісних процесів та процедур консолідації інформації, а саме як процесу формування інформаційного ресурсу для підтримки прийняття рішень.

Фахівці харківської «Спілки Аналітиків та Професіоналів Конкурентної Розвідки» [5] зазначають, що процес консолідації інформації – це процес перетворення даних в інформацію і знання про бізнес, метою якого є супровід і підтримка ухвалення неформальних рішень Тобто інформаційне забезпечення бізнесу, причому в найширшому сенсі, засноване на принципі об'єднання таких складових як інформація, бізнес-процеси, апаратні засоби, програмні засоби, люди. На сайті Спілки зазначається: «Здатність пізнавати швидше за своїх конкурентів – єдина стійка конкурентна перевага» [6]. І безпека інформації для підтримки неформальних рішень потребує певної уваги.

Аналітична діяльність з консолідованої інформації – процедури і процеси інтелектуальної діяльності, які породжують нову інформацію, дозволяють виявляти нові проблеми або їх аспекти, пропонувати нетрадиційні способи їх вирішення. Здійснюється моніторинг ризиків та сприятливих можливостей, – невпинний системно організований аналіз проблемних ситуацій з метою виявлення тих тенденцій, що вимагають негайного реагування керівництва та прийняття рішення. На сьогодні жодна особа чи інституція не можуть ефективно діяти в умовах гострої конкурентної боротьби без глибокого і усестороннього розуміння ринкового середовища або не маючи в своєму розпорядженні новітньої, повноцінної, достовірної, релевантної інформації, яка складає основу створення інформаційних продуктів консолідованої інформації.

Створення таких інформаційних продуктів відбувається у декілька етапів:

визначення цілей і планування з зазначенням термінів;

пошук та збір даних;

попереднє опрацювання та структурування даних (перетворення на інформацію);

аналіз і синтез інформації – перетворення на знання;

формування інформаційних продуктів, що задовольнятимуть потенційних споживачів.

Спрямованість інформаційного супроводу керівництва спонукає аналітиків з консолідованої інформації зосереджувати свою діяльність на широкому колі джерел. Враховуючи історичні джерела нового інформаційного напряму (його творцями були колишні співробітники спецслужб), методологія збору інформації дуже подібна, але базується на використанні відкритих джерел та на законних підставах. Хочемо відзначити, що статистика свідчить – співробітники спецслужб отримують з відкритих джерел майже 85% інформації.

Новітні інформаційних технологій, такі як Internet, наукові бази даних й пошукові системи, надають можливість аналітикам готувати якісні матеріали, придатні для прийняття рішень керівництвом компаній, без доступу до втаємничених матеріалів.

З переходом до електронного урядування кількість інформаційних джерел, що стосуються діяльності установ-конкурентів зросте, оскільки керівні органи різного рівня вимушені будуть надавати в електронному вигляді інформацію про розвиток регіону, галузі та бізнесових структур.

Та все ж, зібрана інформація на першому етапі є «сирими» даними. Лише вміння і інтелектуальні здібності аналітика, після системного аналізу цієї інформації і синтезування висновків, перетворює її на знаннями, на основі яких формуються інформаційні продукти, що дають реальний грунт керівництву для прийняття управлінських рішень, що відбуватиметься на останньому етапі. Саме на цьому етапі найгостріше стоїть питання із захистом інформації, сформованої у інформаційні продукти.

Керівництво майже кожної установи та організації вважає за необхідне максимально можливо втаємничувати конкуренто-значиму інформацію, яка стосується власного бізнесу, та відомостей отриманих у наслідок аналізу та опрацювання першоджерел. Звичайно, лише надійна система захисту інформація сприятиме належному інформаційно-аналітичному забезпечення керівництва фірм і компаній та прийняттю "правильних" рішень, у відповідності до реальної конкурентної ситуації. Лише своєчасно отримана й перевірена на предмет достовірності інформація дозволяє передбачати зміни й коливання на ринках, політичні ризики і, безперечно, вона не повинна стати відомою конкурентам.

Для створення таких умов є декілька шляхів, серед яких контроль за дотриманням вимог щодо захисту інформації та за експлуатацією спеціальних програмно-технічних засобів захисту, а також забезпеченням організаційних заходів захисту інформаційних систем.

Захист консолідованої інформації може забезпечуватися різними способами, що передбачають моделювання необхідних складових захисту інфор-

мації, а саме:

окреслення інформаційних ресурсів, які підлягають захисту;

моніторинг повної сукупності потенційно можливих загроз і каналів витоку інформації;

аналіз уразливості і ризиків щодо сукупності інформації і каналів витоку;

визначення вимог до системи захисту;

вибір засобів захисту інформації та їх впровадження;

здійснення контролю системи захисту.

Таким чином, технології консолідованої інформації потребують інформаційної безпеки в межах певної установи чи організації.

Список літератури

1. Артемьев В. Что такое Business Intelligence? [Електронний ресурс] / В. Артемьев // Открытые системы. – 2003. – № 4. – Режим доступу до документу: http://www.osp.ru/os/2003/04/020.htm.

2. Бондаренко М.Ф. Информационному обществу - профессионалов в области информации (Business Intelligence и Knowledge Management на службе государству) [Електронний ресурс] / М.Ф. Бондаренко, С.И. Маторин, Е.А. Соловьева. – Режим доступу до документу: www.it2b.ru/it2b2.view3.page123.html.

3. Борисов Н.И. Конкурентная разведка как инструмент конкурентной борьбы [Електронний ресурс] / Н.И. Борисов. – Режим доступу: http//www.leadr-hr.ru.

4. Калитич Г.І. Консолідація інформації, знань і мудрості як проектування і основа гармонійного поступу України / Г.І. Калити // НТІ. – 2008. – № 1. – С. 51.

5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: http://scip.org.ua/cons_inf.htm.

6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: http://scip.org.ua/index.htm.